

відсоток, що застосовується до сукупних доходів.

Концепцію суттєвості аудитор використовує як при плануванні, так і при проведенні аудиту, при оцінці впливу ідентифікованих викривлень на сам аудит та впливу невикористаних викривлень (за їх наявності) на фінансову звітність, а також при формулюванні висновку в своєму звіті.

Отже, «суттєвість» є одним з найважливіших понять в аудиторській практиці, оскільки саме воно супроводжує аудитора з моменту визначення видів, обсягів та термінів здійснення аудиторських процедур і до формування аудиторського висновку. Значущість питань оцінки суттєвості вимагає від кожної аудиторської фірми розробки власної методики вибору бази суттєвості й способу розрахунку її величини. При цьому рівень суттєвості пропонується оцінювати з використанням показника ризику системи обліку, встановивши його залежність з якісним показником суттєвості. Представляється, що це дозволить детальніше спланувати аудиторську перевірку і об'єктивно знизити витрати.[5]

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт аудиту 320 «Суттєвість при плануванні і проведенні

аудиторської перевірки»

2. Проскуріна Н. М. Оцінка суттєвості помилок в контексті міжнародних стандартів аудиту, надання впевненості та етики [Електронний ресурс] / Н. М. Проскуріна – Режим доступу до документу http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvlnau/Ekon_2010_17/Proskurina.pdf

3. Немченко В. В. Аудит. (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту). / За ред. проф. Немченко В.В., Редько О. Ю., Підруч.-ник. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

4. Утенкова К.О. Аудит : навчальний посібник [Текст] / К.О. Утенкова. – К.: Алерта, 2011. – 408 с.

5. Саханевич К.В. Визначення рівня суттєвості в процесі аудиту [Електронний ресурс] / К.В.Саханевич, В.М.Чубай. – Режим доступу до статті

http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/vnulp/menegment/2012_722/45.pdf

6. Разборська О.О. Оцінка суттєвості помилок в аудиті [Електронний ресурс] / Разборська О.О. Данілкина Н.С. – Режим доступу до статті <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=64022>

Науковий керівник - к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Кафка С.М.

УДК 657.6

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ

Х.В. Глінська

ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, Україна, 76019,

e-mail: kris_911@mail.ru

Адекватне планування аудиторської роботи сприяє забезпеченню належної уваги важливим ділянкам аудиторської перевірки, своєчасній ідентифікації та вирішенню потенційних проблем, а також організації та виконанню завдання з аудиту ефективно і якісно. Планування аудиту

означає розроблення загальної стратегії та детального плану аудиту [1]. В українській практиці аудиту стратегія у деяких випадках відображається у загальному плані аудиту.

Для ефективного та якісного проведення аудиту, на нашу думку, необхідно створити типову загальну стратегію аудиту. Відповідно до Міжнародного стандарту аудиту 300 “Планування аудиту фінансової звітності”, основними розділами загальної стратегії аудиту є: обсяг аудиторської перевірки; цілі надання звітності, строки аудиту та необхідне інформування; напрями аудиту [1].

Загальна стратегія аудиту встановлює обсяг, час та напрям аудиту та допомагає в розробці більш детального плану аудиту.

Розробка загальної стратегії аудиту включає:

- визначення характеристик завдання, що встановлюють його обсяг (наприклад, застосована концептуальна основа фінансової звітності, специфічні вимоги галузі до звітності та місце знаходження підрозділів суб'єкта господарювання);

- уточнення цілей надання висновку з завдання для планування часу аудиту та характеристики необхідного інформування, наприклад, кінцевих термінів подання проміжної та кінцевої звітності, ключові дати очікуваного інформування управлінського та найвищого управлінського персоналу;

- розгляд важливих факторів, що визначають головні напрямки зусиль групи з завдання, наприклад, визначення суттєвості (включаючи суттєвість для компонентів), попередня ідентифікація областей зі збільшеними ризиками суттєвих викривлень, попередня ідентифікація суттєвих складових та залишків на рахунках, оцінка ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, та ідентифікація подій, які мають вплив на суб'єкт господарювання (досягнення в бізнесі, зміни в галузі, наявність нових/додаткових вимог до звітності тощо).

Важливою передумовою загальної стратегії аудиту є досягнення домовленості щодо умов аудиту. У Міжнародному стандарті аудиту 210 “Узгодження умов виконання завдань з аудиту” вказано, що аудитор і замовник повинні погодити умови завдання та задокументувати їх у листі - зобов'язанні про проведення аудиторської перевірки або в будь-якій іншій прийнятній формі контракту [1]. В українській практиці зазвичай використовують договір на проведення аудиту. Умови аудиту також є обов'язковим елементом загальної стратегії аудиту. До таких умов доцільно віднести мету аудиту, завдання та об'єкти аудиту.

Процес розробки загальної стратегії аудиту допомагає аудиторіві встановити характер, час та обсяг ресурсів, необхідних для виконання завдання (рис. 1).

Для удосконалення процесу формування загальної стратегії аудиту доцільно застосовувати на рівні окремих суб'єктів аудиторської діяльності типову структуру загальної стратегії аудиту, яка би забезпечувала належну якість його подальшого планування та здійснення.

На основі розглянутих елементів та передумов формування загальної стратегії аудиту пропонуємо таку її типову структуру:

1. Знання бізнесу: загальноекономічні чинники; особливості галузі; управління та структура власності; асортимент продукції та господарська діяльність; особливості законодавства; підсумки аудиту за минулий рік; основні фінансові показники та тенденції їх зміни.

2. Розуміння систем обліку і внутрішнього контролю: оцінювання облікової політики; аудит облікової системи; тестування внутрішнього контролю.

Рисунок 1 – Загальна стратегія аудиту

3. Діагностика безперервності діяльності.
4. Визначення ризиків і суттєвості: тест для оцінювання ризику розрахунок рівнів суттєвості; виявлення складних ділянок обліку.
5. Аудиторські процедури по суті: аудит господарської діяльності; аудит активів; аудит зобов'язань; аудит власного капіталу; аудит доходів, витрат, фінансових результатів; аудит фінансової звітності; аналітичні процедури; аналіз фінансового стану.
6. Координація, керівництво, нагляд та перевірка.
7. Інші аспекти.

Період проведення та перелік виконавців у загальній стратегії аудиту повинні визначатися аудитором відповідно до обставин аудиту конкретного підприємства.

Список використаних джерел.

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Ч. 1: Пер. з англ. / Наук. ред. Н. І. Гасвська. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів; Аудиторська палата України, 2013. – С. 271.

2. Дорош Н. І. Аудит: теорія і практика / Н. І. Дорош. – К.: Знання: КОО, 2011. – С. 98.

3. Аудит. (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) / За ред. проф. В. В. Немченко, О. Ю. Редько. – К.: Центр навч. л-ри, 2012. – С. 280–281.

4. Парушина Н. В. Аудит: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 201 с.

Науковий керівник - к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Кафка С.М.

УДК 657:167/168

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА

В.В. Головач

*Аудиторська фірма «Аналітик», 01001, м. Київ, вул. Хрещатик 44,
volod.golovach@gmail.com*

Вступ. Аналіз наукових праць свідчить, що повноцінного становлення аудиту, як науки, до цього часу не відбулося. Сформовано певні теоретичні засади, які вказують на необхідність подальшого пізнання філософських аспектів сутності аудиторської діяльності. В працях українських авторів постійно наголошується на тому, що для дослідження аудиторської діяльності необхідно застосовувати діалектичний метод пізнання. В якому напрямку та яким чином повинен використовуватися діалектичний метод пізнання питання залишається відкритим. Пояснення різного роду явищ і фактів у сфері аудиторської діяльності, як правило, обмежуються формальною логікою, оминаючи стороною протилежні тенденції та взаємодії суперечностей. Само собою зрозуміло, що без пізнання сутності аудиторської діяльності у вигляді діалектичного протиріччя неможливо говорити про повноцінне становлення системи знань про цей вид діяльності у формі науки.

1. В наукових працях під **концептуальними засадами** розуміють систему вихідних теоретичних положень, які інтегрують певний масив знань, орієнтованих на встановлення та пояснення закономірностей конкретних явищ. За своїм змістом **концепція** становить початковий рівень теорії, який характеризується з'ясуванням внутрішньої сутності в різноманітних явищах.

2. **Аналіз аудиторської діяльності на теоретичному рівні в аспекті відповідних концептуальних засад – постійне завдання науки про аудиторську діяльність.** Особливо актуальним наукове пізнання аудиторської практики постає в випадках загострення тих чи інших проблем, які обумовлюють необхідність внесення кардинальних змін в порядок здійснення аудиторської діяльності. На даному етапі це прийняття